

PUBLIC ACCESS 2011 : 3

Nyhetsbrev om radio, TV, film och andra medier

- mediepolitik, yttrandefrihet och teknik –

21 mars 2011

www.publicaccess.se

ledare

Public service: Först kvalitet, sedan bredd

Kommersialiseringen av public service måste tas på allvar. Därför fortsätter vi med från ledartexten i föregående nyhetsbrev.

Public service är en av de mest värdefulla byggstenarna för yttrandefrihet och kultur i ett dynamiskt demokratiskt samhälle. Tyvärr håller SVT, liksom Sveriges Radio, att nu skjuta sig själv i foten. Istället ta sig an sitt samhällsuppdrag med ödmjukhet går man på offensiven med skrämselfpropaganda och lobbykampanjer. Detta har faktiskt pågått till och från i flera decennier. Företagsledningarna har alltid mycket med hjälp av sina egna unika medieresurser, lyckats förvandla kritik mot hur resp. företag sköter sitt jobb som ett ifrågasättande av public serviceideologin. Tyvärr har inte politikerna, särskilt under socialdemokratiskt styre, kunnat sätta ner foten här. Istället har man pytsat in några extra hundra miljoner i tron om att just public service skulle räddas eller bli bättre. Idag räcker det med att kulturministern antyder att 6 miljarder kr om året är en stor summa och kan diskuteras. Men då höjs en kör av röster om att alliansregeringen eller högern vill "avskaffa public service". Det kan ju tänkas att public service inte är ett vänsterprojekt utan att det råder politisk konsensus om samhällsvärdet. Krav på public serviceföretagen behöver inte automatiskt innebära att det handlar om mer pengar utan kanske en bättre och effektivare organisation. Kanske mer kvalitet än kvalitet.

Det är ett stort problem att underhållningsutbudet i SVT och SR alltmer liknar de kommersiella kanalerna i ton och tilltal. Varför måste P3 flamsa som kommersiell radio (men utan reklam)? Det visar på en underskattning av public servicepubliken när sådana program sänds av en samhällsägdd institution.

SVT menar att det finns en konkurrens från kommersiella tv-kanaler. För att inte minska folkets vilja att betala sin tv-avgift måste man vara bred i sitt utbud. Vi håller med om att SVT skall ha en bredd i sitt utbud. Men detta innebär naturligtvis inte att man skall spegla det nästan hundratal kommersiella kanaler som präglas av ett utbud av undermåligt angloamerikanskt ursprung. Public service skall *i första hand* handla om kvalitet även ifråga om underhållning. Program som Antikrundan, På spåret och Skavlan håller väl måttet här, medan Peter Settmans lekprogram och kvällstidningsförsörjaren Melodifestivalen inte alls gör detta. Detta kan kommersiella kanaler väl sköta. Public service handlar inte om att få den publik, som trivs med TV3 och Kanal 5, att börja trivas med SVT. Att SVT alltmer dominerar listan över program med den största publiken är inget självklartmått på kvalitet. Istället borde detta vara en väckarklocka för politikerna om vart SVT är på väg.

forts.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**

Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**, Teknik & Distribution: **Ideosphere**

Redaktionen: redaktion@publicaccess.se tel 0733-249750

Om abonnemang och annat: <http://www.publicaccess.se>

7 § i SVT:s sändningsvillkor

SVT ska erbjuda ett mångsidigt programutbud som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Hög kvalitet och nyskapande form och innehåll ska utmärka programverksamheten.

Programmen ska utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och som helhet präglas av folkbildningsambitioner. SVT ska beakta programverksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen och utrymme ska ges åt en mångfald av åsikter och meningssytringar

Vi uppmanar regering och riksdag inför nästa public serviceavtal förtydliga avtalstexten i SVT:s sändningsvillkor på så vis att begreppet "hög kvalitet" sätts i första rummet. "SVT ska erbjuda ett mångsidigt programutbud av hög kvalitet..." SVT bör sedan tydligt redovisa hur man lever just upp till kvalitetskraven och vilka kriterier som styr bedömningen. Det är förstuds omöjligt för politikerna att definiera kvalitet, men detta kan SVT åläggas göra själv. Behöver man hjälp finns ju alltid filmprofessor Leif Furhammars kvalitetsdefinitioner¹.

Ju närmare SVT och SR kommer den kommersiella marknaden ju närmare avgrunden kommer public service. Vi anser att företagen skall upphöra som pseudosjälvständiga aktiebolag och liksom sina danska och norska motsvarigheter, DR och NRK, bli självständiga men statligt ägda institutioner. Ett självägande företag är föga demokratiskt förankrad och tappar den nödvändiga ödmjukheten. Det blir logiskt att vi förespråkar att radio- och tv-avgiften avskaffas till förmån för en skattefinansiering.

Därmed blir det påstådda sambandet mellan bredd och betalningsvilja utan betydelse. Public service-sfären kan naturligt stå utanför konkurrensen på den kommersiella mediemarknaden. Med ett demokratiskt och tydligt samhällsägande kan de våga renodla sin kvalitet och tro på sin egen förmåga. Det är sannerligen public services publik och alla anställda på SVT och SR väl värda.

Får civila samhället behålla radion?

Globalt har den lokala icke-kommersiella radion - *community radio* – vuxit fram vid sidan av statliga/public service kanaler och privatägda kanaler. Community radio är räknat i antal radiostationer den mest omfattande radiosektorn i världen – större än statliga resp. kommersiella sektorn. Det är också den mest fria sektorn; mest lokal, mest flexibel och mest demokratisk. Av stor betydelse för minoriteter och som plattform för demokratiutveckling.

Utanför Europa växer community radio för närvarande snabbast i bl.a. Indien och USA. I Europa rör det sig främst om Storbritannien, Irland och Österrike. Omvandlingen av statsmonopol på radio och tv i forna östblocket till public service och kommersiell sektor är inte någon succé. Men community media-sektorn förväntas växa från noll i takt med förväntningarna på civila samhällets betydelse för demokratiseringsprocessen. Med tanke på aktuella mediepolitiska problem i Ungern (se avd Allmänt) är det paradoxalt att just detta land nu har de flesta närradiostationerna och även en erkänd tredje mediesektor. Denna community media-sektor blev definierad och erkänd av Europaparlamentet 2008 och Europarådet 2009.

Sverige har en av de äldsta community radiosektorerna i Europa med närradions start 1980. Nu är Sverige dock det enda europeiska land som låter en community radio förfalla. Antalet föreningsdriv-

¹ *Bidrag till fri svensk TV-produktion* Utredningen för stöd till TV-produktion (SOU 1997:172) Se även <http://www.communitymedia.se/arena/kvalitetstv.htm>

na närradiostationer minskar, men privata entreprenörer tar över frekvenserna för att med vinstintresse sända kommersiell radio. Detta går helt emot det europeiska mediepolitiska perspektivet om *non-profit* inom denna sektor. Ett av skälen är att närradion har ensidigt betraktats som en mediefråga och hamnat på samma bord som högljudda intressen inom public service och kommersiell radio/tv. Närradion är dock främst en fråga för civila samhället och borde ha varit en del av detta även i behandlingen i departement och riksdagsutskott. Nuvarande och tidigare regeringar har i budgetpropositioner erkänt närradions betydelse, men hittills har det bara handlat om enbart ord.

Den politiska ignoransen handlar också om den svenska oviljan att ta till sig utländska erfarenheter och kunskaper på området. Detta har lett till att närradion försöker överleva trots en udda lagstiftning och en organisationsform som har blivit omöjlig för föreningslivet och andra icke-kommersiella aktörer. Att andra sändningsmetoder än etersänd FM-radio skulle kunna användas för närradio är fel. Internet är endast ett trådbundet komplement. Digital radio är ännu så länge omöjlig med det påtänkta DAB-systemet som är för kostsamt och låser in alla radioaktörer i samma sändaranläggning.

Varför skall denna demokratiskt förankrade lokalradio försvinna just i Sverige medan den utvecklas i övriga världen? Lägg ner hela den nuvarande närradion och starta om på nytt; även Sverige behöver en riktig community radio vid sidan av statliga och privata kanaler.

PUBLIC ACCESS upphör

Läs mer på sista sidan i detta nyhetsbrev!

radio och tv

Nye BBC-ordförande tittar sällan på tv och blir kvar i politiken

Lord Patten, kommande ordförande för BBC Trust, med ett årsarvode om £110.000, kommer inte att avsäga sig sitt medlemskap i konservativa partiet eller att sluta med sitt rådgivningsuppdrag för BP när han börjar sin nya post. Lord Patten medger att han "hardly watches television" och har klagat på att BBC-chefer vill ha lika höga löner som bankirerna hos Barclays. Pattens beslut att kvarstå i ett politiskt parti gör honom unik bland BBC-

ordförande i modern tid. Han efterträder nu Michael Lyons. (Foto: MediaGuardian)

BBC slösar mycket pengar på dålig personalledning

BBC:s generaldirektör Mark Thomson skall spara £400 miljoner efter förra årets frysning av tv-licensen. Chefer på BBC vänder på alla stenar för att hitta besparingsmöjligheter exempelvis att inte längre bevaka Wimbledon-tennisen och Formula 1 racertävlingar. BBC undersöker också möjligheterna att slopa större delen av sina lokalradiosändningar och låta större delen av utbudet slås samman med det nationella nyhets- och sportnätverket BBC Radio 5 Live.

Man räknar med att i slutänden kommer en fjärdedel av hela personalstyrkan om 22.000 att få sluta. En rapport som läckt från BBC:s People departement visar att lågpresterande personal har kostat företaget mer än £50 miljoner (ca en halv miljard kronor) per år. I rapporten kategoriseras 910 personer (5 % av samtliga) som "poor performers". Till detta kommer €33 miljoner som betalas ut som

”oförutsedda ersättningar” till personal som inte arbetar på oförutsedd arbetstid.

Dokumentet sägs ha rekommenderat en mer flexibel arbetsstyrka med fler på korttidskontrakt, färre på tillsvidareanställning "lifers" och mindre generösa avgångsvillkor vid uppsägning vid personalminskningar. *People don't leave the BBC, they leave line managers*, skriver man i rapporten. *50% of the organisation has a turnover of just 3%. Some areas have even less. When considering the employee deal, it's more productive to start from identifying what it's not. It's not a job for life, a gold-plated pension [or] a paternalistic institution (any more).* (MediaGuardian)

Singapore avskaffar tv-avgiften

Regeringen har beslutat att skrota den obligatoriska radio- och tv-avgiften, som funnits in 48 år och har orsakat massvis med klagomål under lång tid.

The licence fees are losing their relevance, säger finansminister Tharman Shanmugaratnam. Compared to when the fees were introduced in the 60s, TV ownership today is no longer limited to the middle and higher-income groups. Today, most households - including 99 per cent of lower-income households - own TVs. Han menar att nu finns också sätt att se tv på andra sätt än via tv-mottagare som smartphones. Tv-avgiften som inbringade \$132,5 miljoner 2009 används för att delfinansiera ca 3.000 timmar public service program på fri-tv-kanaler bl.a. samhällsfrågor, utbildning, kultur, minoritetsspråk och barnprogram. (Straits Times)

Högerextrem kampanj mot public service i USA

Den amerikanska varianten av public service, National Public Radio, NPR med ca 900 radiostationer och Public Broadcasting Service, PBS, med 360 tv-stationer, hotas av att republikanerna vill ta bort statsanslagen till stationerna. Stödet har ifrågasatts av republikanerna och NPR/PBS har tillfälligt beviljats medel i väntan på en budgetuppgörelse. Både NPR och PBS har tidigare anklagats för "liberalism" (amerikanska politikjargong för "vänstervridning").

PBS och NPR är dock endast till 15 % finansierat med statliga medel, i övrigt handlar det om medlemsavgifter, sponsorintäkter och donationer bl.a. från företag. I spetsen för kritiken mot public service står Murdochs högerextrema Fox News, som trots sin partiska journalistik numera är USA:s största nyhetskanal.

EU ger organisationsstöd till tredje mediesektorn

EU:s EACEA (Education Audiovisual & Culture Executive Agency) har beviljat den paneuropeiska organisationen *Community Media Forum Europe* 38.000 euro i driftsstöd. Beloppet skall användas bl.a. för styrelsens möten och resor samt förberedelser för en etablering i Bryssel.

Debatt:

Förnya public service eller låt andra aktörer ta över

Mediepolitikerna måste skaffa sig en idé om vad de vill med publik service och våga ifrågasätta dagens licenssystem. De senaste årens teknikutveckling och förändringar i medielandskapet kräver att public serviceidén utvärderas, debatteras och förnyas. Det är inte rimligt att ett centralt samhälleligt uppdrag inte betalas av skattebetalarna utan endast av den del av befolkningen som av Radiotjänst utmålas som "hjältar". Om staten ska engagera sig i det fria informations-, kultur- och kunskapsutbytet bör det finansieras över skattsedeln. Dessutom måste politikerna bestämma sig för vad de vill med public service – att vara störst och "nä de flesta" eller att ha hög kvalitet skriver Ursula Berge och Cecilia Stegö Chilò på DN Debatt. De har två olika ideologiska utgångspunkter har men har upptäckt att de möts i idén att det är hög tid att vårda public service bättre än vad som nu är fallet.

Berge är s-debattör och har tidigare varit chef för tankesmedjan Agora. Stegö Chilò är konsult och tidigare varit vd för Stiftelsen Fritt Näringsliv och Timbro.

Läs hela debattartikeln på

<http://www.dn.se/debatt/fornya-public-service-eller-lat-andra-aktorer-ta-over>

television

TV-reklamtiden bör minskas anser överhuset

Idag får ITV1, Channel 4 och Channel 5 sända 7 min reklam per timme (8 min på primetime) medan andra kommersiella kanaler som ITV2, E4 och Sky1 får sända 9 min (12 m primetime).

Överhusets kommunikationskommitté vill nu att reklamen skall minskas i televisionen, så att samtliga kommersiella kanaler sänder högst sju minuter reklam i timmen. Man menar att detta kommer att "greatly improve the viewer experience". Samtidigt vill kommittén att ITV skall befrias från begränsningar av vad man får debitera för reklamtiden. I utbyte mot detta skall ITV lägga ut ytterligare £55 miljoner per år på inhemsk produktion inklusive barnprogram, samhälls- och kulturprogram.

Tv-branschen menar dock att denna förändring kommer att kosta £80 miljoner per år i förlorade reklamintäkter och kommer att tvinga en del mindre kanaler att stänga. Detta tror dock inte kommittén på. Man pekar på att satellit- och kabelkanalernas viktigaste inkomstkälla inte är reklamen utan abonnemangen. (MediaGuardian)

Rökning begränsas i film och tv i Kina

Kina har lovat hjälpa landets 300 miljoner rökare att sluta och har beslutat att scener med rökning i spelfilm och tv skall begränsas. Minderåriga får inte vara närvarande i scener när någon tänder en cigarett. Cigarettmärken får inte synas i filmer och tv-serier. Scener med rökning måste vara så korta som möjligt enligt SARFT – statens radio, film och tv myndighet.

Kina är världens största producent och konsument av tobak. Enligt en gemensam rapport av kinesiska och utländska medicinska experter kommer 3,5 miljoner kineser årligen att dö av rökning 2030 mot för idag 1,2 om inget görs. Undersökningar visar också tydligt att skolbarn tar intryck av rökningen i film och på tv. (AFP)

Al-Jazeera startar sociala medier-program

Al-Jazeera ska starta ett nytt program, The Stream, med utgångspunkt i sociala medier, skriver Wired. The Stream kommer att sändas från maj och ska grunda sig på inlägg på bland annat Facebook och Twitter. Det innebär dock inte att programmet helt kommer att styras av publiken, producenterna kommer fortfarande att ta beslut om vilka ämnen som ska tas upp. Men programmet kommer till stor del att få sin information från en pågående konversation med tittarna på nätet. *Vi kommer i väldigt stor uträkning att vara beroende av vad folk pratar om*, säger Shihab-Eldin, producent och en av programledarna för The Stream. Under programmets gång kommer inlägg att läsas upp och besvaras av programledarna. Man planerar också att genomföra intervjuer via Skype. Och även om TV-programmet sänds under en halvtimme per dag räknar producenterna med dygnet runt-aktivitet på The Streams onlinekanaler. (Journalisten)

Al Jazeera startar barnkanal

Al Jazeera Children's Channel (JCC) planerar en engelskspråkig kanal för sändningar utanför arabvärlden med start i slutet av året. JCC är majoritetsägd av Qatar Foundation, som också har en kanal för förskolebarn; Baraem TV.

Nordiska tv-koncerner byter ägare

Telenor, som majoritetsägs av norska staten, är på gång att sälja tv-distributören Canal Digital och samtalar med Egmont och Bonnier. Närmare en miljon nordiska parabolkunder kan nu få nya ägare. Canal Digital har dessutom i Norden 716.000 kabel-tv-kunder varav 280.000 också är bredbandskunder.

Förra året föll antalet satellitabonnenter med 63.000 i jämförelse med året innan. I Norge har bl.a. RiksTV (motsvarigheten till svenska Boxer) lyckats ta andelar från Canal Digital kanske främst i fritidshussegmentet. Men det är främst i Danmark konkurrensen har varit svårast.

Det pågår också en intensiv process när amerikansk riskkapitalet nu säljer tyska ProSiebenSat, som äger SBS. Stenbeckskontrollerade

Modern Times Group (MTG) sägs nu ha lagt bud på den nordiska delen av SBS som bl.a. inkluderar Kanal 5 och 9 liksom SBS Radio i Sverige. Enligt Kampanje ligger priset på SEK 9-11 miljarder. (Se även radio)

SVT Play allt populärare

SVT Plays klipp- och programstarter uppgick 2010 till nära en halv miljard. Omkring 23 procent av befolkningen använde SVT Play en genomsnittlig vecka. En knapp ökning från 2009, då siffran var 20 procent. Det vanliga TV-tittandet uppgick till 166 minuter per dag, samma som förra året.

Boskap säljs för köp av parabol

Zimbabwe Broadcasting Corporation (ZBC) fortsätter att mala ut propaganda för Zanu-partiet (PF) och även jinglar som hyllar president Mugabe. För att få bättre program och få veta vad som händer i egna landet säljer fattiga bybor i Zimbabwe sin boskap för att kunna köpa parabolantennor som ger tillgång till utländsk tv i bl.a. Sydafrika och Botswana. (The Zimbabwean)

Mikro-tv-stationer för katastrofberedskap och kultur

Guantanamo är en av de 102 orter i Kuba som nu kommer att få lokala lågeffekts-UHF-sändare som sänder *Multivision* ett s.k. öppet signalpaket som distribueras från Havanna. Det innehåller kanaler som tillgängliggjorts utan kostnad från olika delar i världen bl.a. Telesur, TVes, CCTV Kina, Venezolana de TV, spansk public service-TV, Deutsche Welle, Discovery Channel och Disney Channel. Avsikten med de lokala stationerna är också att säkra tillgången till tv vid orkaner och andra naturkatastrofer. (solvision.co.cu)

EU tvingar Norge tillåta alkoholreklam i tv

Statssekreterare Erik Lahnstein har mött EU-kommissionen i Bryssel för att igen lägga fram Norges inställning om att förbudet om alkoholreklam i tv måste behållas. Men Lahnstein mötte ingen förståelse från EU. *Det var en väldig tydlig tillbakemelding fra Kommisjonen om at deres prinsipielle standpunktet står fast. De mener Norge må innføre EU-direktivet om*

audiovisuelle tjenester, säger Lahnstein efter mötet på direktoratet för Digital Agenda.

EU-direktivet om audiovisuelle tjänster 2007 innebär bl.a. att alkoholreklam kan visas på tv i Norge när sändningarna kommer från annat land. Man vill inte ge Norge en fortsättning på det undantag man fick i tidigare EFS-avtalet.

EU drar medlemsländer inför rätta för public serviceskatter

EU-myndigheter har påbörjat en rättslig process mot Frankrikes och Spaniens regeringar som har pålagt telekombolagen avgifter som avses delfinansiera public service tv i dessa länder. Dessa avgifter kom till när man beslöt att ta bort delfinansieringen med reklam från public servicebolagen. För Frankrikes del handlar det om €400 miljoner per år. I Spanien måste telekombolagen betala 0,9 % av sina bruttointäkter. EU har också hotat Ungern med liknande åtgärder eftersom man där också planerar en liknande telekommunikationsskatt. Enligt EU-reglerna får avgifter som läggs på operatörerna enbart användas för att täcka administrativa och myndighetsutövande kostnader. (Bloomberg)

radio

Brittiska FM-bandet stängs inte

Radio- och tv-ministern Ed Vaizey har infört en grupp om ett 20-tal parlamentariker från hela landet bekräftat att FM-bandet inte kommer att stängas och kommer att behållas i många år som en av flera plattformar för lokal kommersiell radio. Han sade också att den formella övergången till digitala sändningar 2015 kommer endast att genomföras om vissa villkor har uppfyllts och att lyssnarna är helt bakom ett sådant beslut.

William Rogers, chefen för UKRD som äger 16 lokala stationer säger att han är tillfredställd med mötet resultat. *We need a dynamic and vibrant local radio sector with a bright and genuinely multi-platform digital future. Of course DAB is one of many such platforms but*

the prescriptive, poorly planned and inappropriate imposition of this single platform simply gets in the way of what consumer choice is all about. (Radio Today)

Möte om digitaliseringen av AM och FM

Konsortiet Digital Radio Mondiale har hållit sitt årsmöte i Malaysia med Asia Pacific Broadcasting Union. Vid konferensen rapporterade medlemsföretag om aktiviteter som genomförts under året som gått och diskuterade strategier och planer för 2011-2012. Indien står i regionens fokus, men flera andra marknader inklusive Ryssland och Sydkorea diskuterades. Ryssland står inför starten av ett massivt digitaliseringsprogram där DRM-tekniken skall användas. Voice of Russia kommer att konvertera hela sitt sändarnät. Från Brasilien, Sydkorea och Sri Lanka rapporterades om de senaste försöken och utvärderingarna av digitalt FM (DRM+) liksom pågående testsändningar i Skottland (se nedan).

Digitalt på FM-bandet i Skottland framgångsrikt

Försöket med DRM+ på en FM-frekvens med en medeleffektssändare (9 kW) utanför Glasgow har hittills visat sig framgångsrikt. I försöket har bl.a. sändarbolaget *Arqiva*, *BBC*, *DRM-konsortiet*, *Fraunhofer iis*, koreanska *KETI*, *Nautel*, mediemyndigheten *Ofcom* och *RFmondial* deltagit. På ett möte i Edinburg 29 mars kommer resultaten att redovisas på en s.k. *DRM+ Experience day*.

Kulturminister förnekar miljardkostnader för digitalisering av radion

Kulturminister Anniken Huitfeldt lade nyligen fram en proposition om digitalisering av radion i Norge (se Public Access nr 2 2011). Regeringen vill stänga FM-nätet för de större aktörerna (NRK och de kommersiella nätverken) 2017 och öppna för DAB.

Hele befolkningen må ha tilgang til et digitalt radiotilbud før kringkasterne kan avvikle sine FM-sendinger, og alle NRKs kanaler må ha en befolkningsdekning som tilsvarer dagens P1-dekning på FM i 2017, meddelade Huitfeldt den gången.

Men planerna upprör ändå Fremskrittspartiet, som tror att detta kan kosta konsumenterna stora pengar. *Stengingen av FM-netttet bekymrer Fremskrittspartiet, det bekymrer IKT Norge og det bekymrer forbrukerne. Stenges FM-nettet, må vi skrote 15-20 millioner radioapparater, sågar nye dab-radioer som ikke er av den mest moderne typen. Det vil få store konsekvenser for brukerne og miljøet*, sade Ib Thomsen (FRp) ställde kulturminister Anniken Huitfeldt till svars i Stortingets frågestund.

Kulturministern avvisade kategoriskt att konsumenterna måste betala en miljardräkning och att 15-20 miljoner FM-mottagare måste skrotas. Hon påpekar att regeringen vill att digitaliseringen skall vara styrd av marknaden. Hon menar att det kommer att vara för dyrt att fortsätta både med ett analogt och ett digitalt radionät.

Inga andra partier ställde sig bakom Frp:s radiooffensiv i Stortinget. Høyres representant Olemic Thommesen förslög kulturministern att gå samman med Danmark och Sverige om en skandinavisk teknikstrategi för digitalisering av radio. Detta tyckte Huitfeldt var en god idé som skulle kunna öppna för gemensamma nordiska kanaler t.ex. nischkanaler. (Kampanje)

Danskt försök med lokal radio på DAB+

Radio- och tv-nämnden har gett tillstånd till Kanal Plus i Nivå att sätta upp en lokal

DAB+ multiplex på försök. Kanal Plus vill undersöka hur DAB+ sändningar bäst kan genomföras för små och mellanstora radiostationer både tekniskt och ekonomiskt. Kanal Plus har sänt sedan 1989 på FM med rockmu-

sik och livesändningar från lokal ishockey. Man vill nu bl.a. på multiplexen pröva nya format som en 24-timmars hockeykanal. Dessutom vill man undersöka hur mycket bandbredd olika typer av radio och musik skall användas för att nå en tillfredsställande ljudkvalitet på DAB+. Man inbjuder dessutom andra stationer i området till att sända sina program i multiplexen. Kanal Plus har träffat ett avtal med upphovsrättsorganisationerna KODA och Gramex, som innebär att det är ekonomiskt går att genomföra också denna del av försöket. Planerad start är den 1 juni i år. (Radionyt.com DK)

Mexiko tar ett steg närmare HD Radio

Telemyndigheten COFETEL har gett klartecken till amerikanska HD Radio och IBOC och lagt fram en plan om en digitalisering av mellanvågs- och FM-bandet, som skall genomförs på frivillig väg. Hittills har Mexiko tillåtit HD Radio i särskilda områden nära gränsen mot USA. COFETEL har dock understrukt att även om IBOC-systemet får användas så får inte detta förhindra att andra tekniker kan utvärderas. (Radio World)

Allt tyder på att det är möjligheten att sända både analogt och digitalt på samma frekvens som gör att HD Radio har nått en framgång med myndigheterna i Mexiko. IBOC har dock många år på nacken nu i USA och har inte heller nått samma utbredning utanför USA som europiska systemen DRM och DAB. I grannlandet Kanada har såväl HD Radio som

DAB hittills misslyckats. I Europa har HD Radio endast dykt upp på prov i Schweiz och några andra spridda platser.

Berlinske får sannolikt fjärde FM-kanalen i Danmark

Det blev endast en sökande av sändningstillståndet för det fjärde landstäckande FM-nätet sedan flera andra intressentgrupperingar hoppat av i förtid. Radio- och tv-nämnden har nu börjat gå igenom den 280 sidor långa ansö-

kan från Berlinske People A/S och det ser ut som ansökan lever upp till de minimikrav som ställs för att Radio 24syv skall bli verklighet. Beslutet kommer att tas av nämnden den 5 april, men EU-kommissionen kan ställa krav som kan leda till att kraven på och kriterier för programutbudets kr komma att ändras – eller helt enkelt att hela processen läggs ned. Fjärde FM-nätet har tidigare används av DR för att sända P2, men regeringen önskade en konkurrerande kanal med public serviceinriktning och drevs av kommersiell aktör, men utan reklam, för DKK 100 milj per år från medieavgiften (fd tv-avgiften). I folkmun kallas kanalen "Radio Möller" efter kulturministern som hade detta som ett favoritprojekt.

Polsk radio:

60 % av musiken på polska

Redan 1992 stipulerade en ny lag att 33 % av musik i polsk radio skulle vara på polska språket, men hur tiden skulle fördelas på dygnet angavs inte. Nu har regeringen lagt fram ett tilläggsförslag som innebär att 60 % av musiken skall vara på polska kl 0500-2400. Hit räknas t.ex. inte polska jazzvokalisterna som sjunger på engelska. Kommersiella radiostationer tycker inte oväntat att förslaget är rena "skräpet".

Kortvågsradio

sänder lokalradion i Fukushima

med anledning av det nukleära nödläget i Fukushima i Japan vidare sänder landet enda privatägda kortvågsstation Radio Nikkei den lokala stationen Radio Hukuzima på 3925, 6055 och 9595 kHz.

Sveriges Radio driver lobbykampanj

Debatten om framtidens Public Service rasar med full kraft efter kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth's omtalade linjetal om framtiden för SR, SVT och UR. Under våren förväntas en ny public service-utredning inför sändningstillståndet för perioden 2014-2019 tillsättas Kulturministerns antydan om att budgeten för public servicebolagen – totalt sju miljarder kronor – kan komma att sänkas har fått inte minst Mats Svegfors, vd för SR, att reagera kraftfullt.

I bakgrunden finns även den kontroversiella förhandsprövningen av nya public service-tjänster som regeringen nyligen klubbade. Nu trappar Svegfors upp kampen mot regeringen ytterligare. I ett brev till statsminister Fredrik Reinfeldt, som Dagens Opinion tagit del av, skriver han att SR ska sätta en "opinionsbildande kampanj" där vanliga människor ska uppmanas att tipsa sina folkvalda om de radioprogram de tycker om bäst.

I brevet gör Svegfors en tydlig markering gällande Sveriges Radios oberoende från statsmakten. "Detta är en kampanj i opinionsbildande syfte. Därmed krävs inte ert samtycke och vi avstår också från att begära det. Vi tar själv ansvar för vårt beslut och för vår tolkning av lagen. Däremot vill vi naturligtvis informera dig om kampanjen vilket är gjort med detta brev.", skriver han till Fredrik Reinfeldt, enligt Dagens Opinion. (Dagens Media)

Sveriges första kommersiella talkradio startar

Snart är det premiär för landets första kommersiella pratradiosatsning; MTG:s nya kanal Radio 1. *Det blir en enorm utmaning att få det här att funka med tanke på att kanalens koncessionsavgifter kommer att ta nästan 40 procent av reklamintäkterna, men vi tror på en kommersiell framtid för en pratkanal när den väl får möjlighet att nå hela landet i en framtida digital värld. På det här sättet är vi först ut och får tid att lära oss,* säger MTG Radios programdirektör Christer Modig.

4 april ersätts Star FM av nya Radio 1 på frekvensen 101,9 dygnet runt i Stockholmsregionen. Planen är att den ska nå en helt ny målgrupp för MTG Radio; personer som föredrar, och kan, lyssna på pratrдио samtidigt som de jobbar. *Vi valde frekvensen för att den ligger bland Sveriges Radios kanaler. Stationen ska gå direkt mot det talade innehållet i framför allt P1 och P4, men vi kommer inte att göra den typen av pratrдио som P1 gör utan vi tittar på kommersiella förlagor i andra länder,* säger Modig. Det blir inga musikprogram i kanalen, men det kan förekomma musik när innehållet kräver det – som när en artist besöker studion. Robert Aschberg sitt nya dagliga radioprogram "Aschberg" som "Ring P1 på

syra". Lanseringen av kanalen innebär inte bara att vi nu får kommersiell pratrдио i Sverige, det här blir också den första kanalen som sänder åsiktsradio. Till skillnad från Sveriges Radio kan vi låta våra programledare ha en åsikt som lyssnare ringer in om. Vart det tar oss vet vi ju inte ännu, men det är det som gör det så spännande, säger Modig. (Dagensmedia.se)

MTG kan inte ta över SBS Radio

ProSiebenSat säljer nu SBS. Modern Times Group (MTG) sägs nu enligt Kampanje ha lagt bud på den nordiska delen av SBS som bl.a. inkluderar Kanal 5 och 9 liksom SBS Radio i Sverige. Eftersom SBS och MTG helt dominerar reklamradioägandet i Sverige - d.v.s. har nationellt oligopol - är det inte sannolikt att Konkurrensmyndigheterna i Sverige och EU godkänner ett övertagande i denna del utan om detta köp skall komma till stånd villkorar det hela med att MTG måste sälja SBS Radio vidare. I Stockholm äger MTG fem av tio kanaler och SBS resterande fem.

allmänt

Ungerska medielagen ställer europeisk mediepolitik i fokus

Ungerns ordförandeskap i Europeiska unionens råd kom att inledas med en ungersk nyhet snarare än de frågor ordförandelandet själv ville diskutera. Kraftiga skärpningar av ungerska medielagar ansågs av många utgöra ett hot mot yttrande- och informationsfriheten i landet. Bortsett från liknande debatter om medieutvecklingen i Italien hade ingen tidigare debatt om mediepolitik varit så omfattande och så kritisk. skriver Henrik Selin från Bryssel. (Läs hela artikeln i *Nyhetsbrev från Sveriges utsända kulturråd på* <http://www.regeringen.se/sb/d/6085/a/162985>)

Efter nyheten i mitten av februari i år om att "EU har tvingat Ungern att backa om mediela-garna" försvann dock frågan snabbt från dag-ordningen. Problemet, menar många kritiker, är att de ändringar som nu har genomförts efter EU-kommissionens påtryckningar är kosmetiska, dvs. de åtgärdar endast en liten del i den helhet som många anser fortfarande utgör en starkt problematisk medielagstiftning. Fortsatt stark kritik har kommit bl.a. från OSSE och Europarådet, men också internt i Ungern, t.ex. från olika delar av det ungerska civilsamhället. 10 mars beslutade Europaparlamentet om en resolution i ärendet på förslag av liberaler, socialister, de gröna och den europeiska förenade vänstern.

Resolutionen utgår bl.a. ifrån fördraget om EU, fördraget om unionens funktionssätt, unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, som rör respekten för och främjande och skydd av de grundläggande rättigheterna, särskilt yttrande- och informationsfriheterna och rätten till mediemångfald. Dessutom beaktas kommissionens uttalanden och aktualiserade parlamentsfrågor och de debatter som hölls i Europaparlamentet oktober 2009, om informationsfriheten i Italien, och september 2010, liksom de diskussioner som fördes januari 2011 vid ett gemensamt möte med utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för kultur och utbildning om den ungerska medielagen.

Parlamentet skriver att det råder en stor oro kring mediemångfalden och mediefriheten i EU och dess medlemsstater, särskilt Italien, Bulgarien, Rumänien, Tjeckien och Estland, vilket framgår av kritiken nyligen mot den medielag och de ändringar av konstitutionen som Ungern införde 2010. Denna kritik framfördes av internationella organisationer som OSSE och Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter, flera internationella och nationella branschorganisationer för journalister, utgivare och förläggare, frivilligorganisationer som arbetar med mänskliga rättigheter och medborgerliga fri- och rättigheter samt av medlemsstater och kommissionen.

OSSE uttryckte allvarliga tvivel när det gäller den ungerska lagens tillämpningsområde, yttrandefriheten och regleringen av innehåll, utnämningen av en person som ska agera nationell medie- och telekommunikationsmediemyndighet samt överensstämelsen med de principer som styr public serviceverksamheten. OSSE menade att den nya lagstiftningen undergrävde mediemångfalden, upphävde public servicemediernas politiska och ekonomiska oberoende och befäste de negativa särdragen för fria medier på lång sikt. Medie-myndigheten och medierådet var politiskt homogena och utövade en genomgripande centraliserad och politisk myndighetskontroll över samtliga medier. Europaparlamentet delar OSSE:s allvarliga reservationer.

Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter har uppmanat de ungerska myndigheterna att vid översynen av landets medielag beakta Europarådets standarder för yttrandefrihet och mediemångfald, tillämpliga rekommendationer från ministerkommittén och parlamentariska församlingen.

Den ungerska medielagen bör enligt parlamentet därför snarast upphävas och ses över utifrån kommissionens, OSSE:s och Europarådets anmärkningar och förslag, för att till fullo överensstämja med EU:s lagstiftning och europeiska värderingar och standarder för mediefrihet, mediemångfald och oberoende mediestyrelse. Trots upprepade uppmaningar från parlamentet sida om ett direktiv om mediefrihet, mediemångfald och oberoende styrelseformer har kommissionen fram till nu skjutit upp detta förslag, som har blivit alltmer nödvändigt och akut.

Europaparlamentet uppmanar de ungerska myndigheterna att återställa mediestyrelsens oberoende och stoppa statens inskränkningar av yttrandefriheten och den "balanserade täckningen", och anser att överreglering av medierna är kontraproduktivt och äventyrar faktisk mångfald i det offentliga livet.

Europaparlamentet beklagar kommissionens beslut att begränsa sin fokusering till endast tre punkter när det gäller Ungerns genomförande av EU:s regelverk vilket innebär att

kommissionen begränsat sin egen behörighet att granska om Ungerns följer EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna vid genomförandet av EU:s lagstiftning. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta sin noggranna övervakning och bedömning av hur den ungerska medielagens nya lydelse överensstämmer med EU:s lagstiftning, särskilt med stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Europaparlamentet uppmanar de ungerska myndigheterna att granska medielagen ytterligare och, om det skulle visa sig att lagen ordagrant eller till sin innebörd är oförenliga med fördragen eller EU:s lagstiftning, särskilt stadgan om de grundläggande rättigheterna eller den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, upphäva och avstå från att tillämpa lagen eller de avsnitt i den som visat sig vara oförenliga. Europaparlamentet har skickat resolutionen till rådet, kommissionen, Europarådet, medlemsstaternas regeringar och parlament, byrån för grundläggande rättigheter, OSSE och Europarådet.

Omkring 30.000 demonstranter samlades i Budapest för att protestera mot de kontroversiella medielagarna. Tidigare hade det ungerska parlamentet röstat igenom vissa förändringar i medielagarna, bland annat gällande på balanserad rapportering och registrering av alla medier, efter kritik från EU. Men inga förändringar har gjorts av mediemyndigheten som övervakar all rapportering och består av nära anhängare till det styrande partiet Fidesz. Demonstranterna krävde att regeringen ska ta bort lagen helt.

Socialdemokraterna vill modernisera sin mediepolitik

Berit Högman, ordförande i riksdagens Kulturutskott, har fått i uppdrag att leda en mediepolitisk grupp av experter, aktörer och debattörer inom medieområdet som ska formulera förslagen till den nya mediepolitiken. *Det svenska och internationella medie-*

landskapet har förändrats i grunden de senaste tio åren. Ägarkoncentrationen inom traditionella medier har ökat och public service attackeras på område efter område, samtidigt som webben har öppnat enorma nya möjligheter till mångfald, öppenhet och oberoende, säger Berit Högman.

Socialdemokraternas mediepolitiska utredning ska lämna förslag bland annat inom följande områden:

- * Insatser för att stärka mångfald och oberoende bland dagstidningar och tidskrifter
- * Policy för att stärka ett brett, folkligt och oberoende public service
- * Stimulera fler entreprenörer och nya tjänster inom massmedia
- * Hitta moderna svar på de utmaningar som det nya, webbdominerade, medielandskapet skapar.

Språk och etik inte längre viktigast för journalister

Handelshögskolan BI i Oslo gör varje år en undersökning där de frågar chefredaktörer vad de tror om framtiden. Den senaste undersökningen visar att de 552 tillfrågade chefredaktörer från Norge, Sverige och Danmark anser att det finns allvarliga brister i journalistutbildningarna. Vad de främst vill ha är journalister som har kompetens i sociala medier, kan hantera digitala verktyg, publicera sig i flera kanaler och ha en dialog med läsarna. Kompetenser som att behärska språket, samhällskunskap och etik ligger långt nere på chefredaktörernas önskelista. (Journalisten)

Bioåret 2010: Stabilitet i besökssiffrorna, starkt 3D-format och fortsatt framgång för svensk film

Efter ett otroligt starkt bioår 2009 landade 2010 års siffror på en mer normal nivå. Det gäller även besöken på svensk film. Digitaliseringen av biograferna diskuterades flitigt under det gångna året. Vid årsskiftet var 140 av 831 salonger utrustade med den nya 2K-tekniken. Vid sidan av arbetet mot ett nytt filmavtal är digitaliseringen av landets biografer den kanske enskilt viktigaste filmpolitiska frågan, säger Bengt Toll, tf vd på Svenska Filminstitutet.

Bioåret 2010 visar fortsatt stabilitet över tid vad det gäller besök - siffran ligger strax över genomsnittet för de senaste fem åren. Ackumulerat januari – december uppgick biobesöken till 15 820 206. Även om förhållandevis få biografssalonger ännu är 3D-utrustade, uppvisade 3D-formatet en stark tillväxt under året. Andelen ökade från 3,9 procent till 15,1 av de

totala biobesöken och uppgick till drygt 2 390 000 besök under året. Besöken till svenska filmer uppgick under 2010 till över tre miljoner, precis som under större delen av 2000-talet. Den svenska marknadsandelen under 2010 blev 20,8 procent.

Nyhetsbrevet PUBLIC ACCESS upphör

Public Access startade utan något längre tidsperspektiv för 24 år sedan. I början var det ett nyhetsbrev som finansierades av Öppna Kanalerna, men blev senare ett självständigt abonnemangsfinansierat nyhetsbrev. Under flera år utkom det med 20 utgåvor per år och de senaste åren med 12. Behovet av nyhetsbrevet visade sig oväntat stort eftersom svenska massmedier bevakning av mediavärlden utanför Sverige var (och tyvärr fortfarande är) ytterst mager. Och i riksdagen finns inte längre några mediepolitiker.

Nyhetsbrevet har nått framgång i sin litenhet så till vida att ha fått en stabil och uppskattande prenumerationsstock. Många enskilda medieaktiva inom alla tre mediesektorena har varit trogna prenumeranter även i de tre nordiska grannländerna. Värdefullt för kontinuiteten har förstås varit gruppabonnemangen. Vi tackar här särskilt *Kulturdepartementet, SR, SVT, UR, Dagens Nyheter, KB Audiovisuella avd, Teracom, Myndigheten för Radio och tv* och danska *Styrelsen för Bibliotek & Medier* liksom *Närradions Riksorganisation* och *Riksförbundet Öppna Kanaler*. Inte heller att förglömma det redaktionsråd som hållit sina ögon på utgivningen; Gunnar Bergvall och Ola Stockfelt.

Undertecknad redaktör har nu ett ökat engagemang som styrelsemedlem, rådgivare, föreläsare och utredare inom paneuropeisk radio- och tv-politik (i första hand community media och public service). Hela 47 länder berörs och det handlar om Community Media Forum Europas huvudsfär EU-institutionerna och Europarådet. - Och dessutom finns ju ett skönt liv utanför mediavärlden. Tiden räcker således inte längre till för nyhetsbrevet. En intressant tid var det. Tack för mig!

Christer Hederström
Redaktör, medietredare m.m.
www.ideosphere.se

((((((((((x))))))))))

*Först sänder man ett år på prov
sen tar det aldrig slut
så skapas ett behov
som inte fanns förut
(Tage Danielsson)*